

ת"פ 28220/11/17 - מדינת ישראל - שלוחת תביעות מרכז נגד טל מימון

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 28220-11-17

לפני:

כבוד השופט גיא אבנון

המאשימה:

מדינת ישראל - שלוחת תביעות מרכז

נגד

הנאשם:

טל מימון

בשם המאשימה:

עו"ד מיקי ברגר

בשם הנאשם:

עו"ד דגנית משעלי

גזר דין

הנאשם הורשע בהתאם להודאתו (בגדרי הסדר טיעון ללא הסכמות לעונש) בכתב אישום מתוקן בעבירות של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין. בישיבת הטיעונים לעונש הודיעו הצדדים כי הסכימו להמלצת שירות המבחן להטלת שירות לתועלת הציבור בהיקף של 140 שעות וצו מבחן, כך שהמחלוקת העיקרית ביניהם נגעה לשאלת ההרשעה, ובכך נתמקד.

כתב האישום המתוקן

1. ביום 26.7.17 בשעה 17:10 לערך נהגו הנאשם והמתלונן את מכוניתיהם בעיר ראשון לציון בשני נתיבים סמוכים זה לזה. המתלונן ניסה לפנות לנתיב בו נסע הנאשם, ובעקבות זאת החל הנאשם לצפור בחוזקה, לצעוק לעברו ולקלל אותו, ובתגובה קילל המתלונן את הנאשם. בהמשך לכך עצר הנאשם את מכוניתו ברמזור אדום, יצא ממנה והתקדם באופן מאיים אל עבר מכוניתו של המתלונן, ירק בפניו ואיים עליו באומרו "תצא החוצה, אני אפרק אותך, אני אשבור אותך". בהמשך לכך תפס הנאשם בחוזקה את המתלונן, שבתגובה הדף אותו. הנאשם פתח את דלת מכוניתו של המתלונן וכשזה יצא מן הרכב תקף אותו הנאשם באגרופים ובמכות בפניו ובחזהו ובעט בבטנו. המתלונן "התקפל" עקב המכה (כך במקור - ג"א) ואז בעט הנאשם בגופו פעם נוספת.

הליך מקדים - חוות דעת פסיכיאטרית

2. בפתח ישיבת הוכחות שהייתה קבועה ליום 29.10.18 הגישה ב"כ הנאשם מסמכים מהם עלה חשש כי הנאשם נתון במשבר פסיכוטי, בעל שיפוט לקוי ונעדר תובנה למצבו. על רקע זה קיבלתי את בקשת ההגנה לבטל את ישיבת ההוכחות והנאשם הופנה לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית מאת הפסיכיאטרית המחוזית. ביום 12.12.18 הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית ממנה עלה כי במהלך השנה האחרונה פיתח הנאשם מצב פסיכוטי בגינו הוא מטופל בטיפול יום אמבולטורי. בצד זאת נמצא כי במועד ביצוע העבירה הבחין הנאשם בין טוב לרע ובין מותר לאסור, וכי הוא כשיר לעמוד לדין ואיננו זקוק לאשפוז.

תסקירי שירות המבחן

3. לאחר קבלת חוות הדעת הפסיכיאטרית הודיעו הצדדים על הסדר טיעון ללא הסכמה לעונש, והנאשם הופנה לקבלת תסקיר מבחן אשר התבקש לבחון, בין השאר (לבקשת ב"כ הנאשם), אפשרות לסיים את ההליך ללא הרשעה.

בתסקיר מיום 18.4.19 סקרה קצינת המבחן את נתוניו של הנאשם. לא ארחיב מפאת צנעת הפרט ואפנה לעיקר הנתונים הרלוונטיים: הנאשם בן 27, נעדר הרשעות קודמות, מתגורר עם הוריו, סובל מסכיזופרניה כאמור בחוות הדעת הפסיכיאטרית ומקבל טיפול תרופתי. הנאשם השלים 12 שנות לימוד, זכאי לתעודת בגרות מלאה, שירת שירות צבאי מלא אותו התחיל כלוחם כשבהמשך עבר לשרת בתפקיד עורפי בשל בעיות רפואיות. לאחר שחרורו מצה"ל החל לימודים אקדמיים אותם הפסיק בשל נסיגה במצבו הרגשי. עבד בעבודות מזדמנות לתקופות קצרות עד שנפגע בתאונת עבודה שבעקבותיה (לטענתו) חלה התדרדרות במצבו הנפשי.

בבחינת התייחסותו למעשים בהם הורשע התרשמה קצינת המבחן כי הנאשם השליך על המתלונן אחריות להתנהגותו והתקשה לבחון את תגובותיו האלימות. לאחר בחינת גורמי הסיכון והסיכוי העריכה קצינת המבחן כי קיים סיכון בינוני להישנות עבירות אלימות ברמת חומרה בינונית. קצינת המבחן המליצה לדחות את הדיון ב- 4 חודשים לצורך מעקב והגשת תסקיר משלים.

מתסקיר משלים מיום 8.9.19 עולה כי הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן ועם גורמי הטיפול ומסר בדיקות שתן נקיות מסמים. הנאשם המשיך בטיפול אצל פסיכיאטר פרטי אשר מסר (לקצינת המבחן) כי לשיטתו הנאשם איננו סובל ממחלה סכיזופרנית, אלא סבל מתופעה של "מצב פסיכוטי זמני". קצינת המבחן הפנתה לרקע התפקודי והנורמטיבי של הנאשם, ליכולותיו, לתמיכה הרבה לה הוא זוכה מבני משפחתו, והגיעה למסקנה כי הנאשם איננו בעל קווי אישיות אלימים, אלא עשוי להגיב באופן תוקפני במצבי דחק.

סופו של תסקיר המליצה קצינת המבחן להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה ולהטיל עליו צו של"צ בהיקף 140 שעות. כן המליצה לבטל את הרשעתו של הנאשם, זאת על רקע שיתוף הפעולה שלו עם שירות המבחן, נכות מוכרת של 7.85% בגין תאונת עבודה, דבר שמגביל את אפשרויות התעסוקה שלו, ולאור חשש כי הרשעתו תפגע

באופן ממשי ביכולתו להשתלב במסגרות תעסוקה בעתיד. קצינת המבחן הביעה חשש כי הותרת ההרשעה על כנה עלולה לפגוע במצבו הרגשי של הנאשם ובדימויו העצמי.

טיעוני הצדדים לעונש

4. הוריו של הנאשם העידו לעונש מטעם ההגנה ועמדו בעיקר על כך שהעבירה בה הורשע בנם מהווה אירוע חריג למהלך חייו, התייחסו לטיפולם שעבר ולניסיונו לבנות את חייו, כשכיום הוא עובד בחברת אבטחה ובמקביל לומד תיווך נדל"ן. ניכר כי מדובר בהורים מסורים ותומכים.

כאמור, שני הצדדים עתרו לאמץ את המלצת שירות המבחן להעמדת הנאשם בצו מבחן ולהטיל עליו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 140 שעות, והמחלוקת ביניהם התמקדה בשאלת ההרשעה. ב"כ המאשימה הפנה לחומרת מעשיו של הנאשם וטען כי אלו אינם מאפשרים סיום ההליך ללא הרשעה. כן טען כי לא עלה בידי הנאשם להצביע על נזק משמעותי המצדיק ביטול הרשעתו. הוא עתר לגזור על הנאשם רכיבי ענישה נוספים בדמות מאסר על תנאי ופיצוי משמעותי למתלונן, ללא הטלת קנס.

ב"כ הנאשם טענה כי בנסיבותיו של הנאשם מתחם העונש הראוי צריך להתחיל ברף של אי הרשעה, זאת לאור מצבו הנפשי של הנאשם שיש בו משום קרבה לסייג לאחריות פלילית בהתאם לסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין. לטענתה, הנאשם ראוי להקלה בעונשו באופן המצדיק ביטול ההרשעה. ב"כ הנאשם הגישה מכתב מחברת רשף ביטחון בע"מ (ענ/1), ממנו עולה כי הנאשם מועסק בתפקיד בקר בחדר בקרה רמה א' (מוקד ביטחון), כי חדר הבקרה מפוקח ומונחה על ידי משטרת ישראל ואסור להעסיק בו עובדים בעלי רישום פלילי, וכי החברה תיאלץ לפטר את הנאשם ככל שיורשע בדין. ב"כ הנאשם הצביעה על נזק מוחשי נוסף - הנאשם החל לאחרונה ללמוד תיווך נדל"ן (לא הוצגו מסמכים), אלא שההרשעה תמנע ממנו מלעסוק בתחום. כן הציגה פסקי דין המאפשרים, לשיטתה, לסיים הליך ללא הרשעה מבלי להצביע על נזק מוחשי, וכן מקרים בהם ניתנה הקלה בעונש על רקע מצב נפשי.

ב"כ המאשימה ביקש לאבחן בין קביעת מתחם הענישה וגזירת העונש בתוך המתחם, לבין שאלת ההרשעה (הפנה לפסיקה). כן טען כי המאשימה לקחה בחשבון את מצבו הנפשי של הנאשם עת הסכימה לאמץ את המלצת שירות המבחן להטלת של"צ, כשברגיל הייתה המאשימה טוענת לעונש מוחשי בדמות מאסר (ולמצער לריצוי בדרך של עבודות שירות). אשר לנזק הקונקרטי, טען כי הנאשם מועסק בחברה פרטית שלבטח תוכל להציע לו תפקידים נוספים, כאלו שאינם מפוקחים על ידי משטרת ישראל. אשר ללימודיו של הנאשם, הפנה להוראות חוק המתווכים במקרקעין, תשנ"ו-1996 (להלן: חוק המתווכים) ולכך שההרשעה בדין איננה מהווה מחסום מוחלט בפני קבלת רישיון לתיווך במקרקעין (סעיף 5(א)(4+5) לחוק המתווכים).

דיון

שאלת ההרשעה

5. ככלל, נאשם שאשמתו הוכחה יורשע בדין, למעט מקרים חריגים שבחריגים בהם נמצא יחס שאיננו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה. ההלכה בשאלת ההימנעות מהרשעה נקבעה בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (להלן: ענין כתב), וכוחה יפה גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין. החלטה לסיים הליך ללא הרשעה מותנית בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים: הראשון - סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים. השני - יש להראות כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם. הנאשם נדרש להצביע על פגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו ולבסס אותה בראיות (רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.18, פסקה 9)).

אינני מקבל את טענת ב"כ הנאשם שביקשה לכרוך בין מתחם הענישה לבין שאלת ההרשעה. מדובר בשתי סוגיות נפרדות, בעלות רציונלים שונים אשר נבחנות בכלים אחרים. אין דבר וחצי דבר בין קרבה לסייג אי שפיות הדעת (סעיף 34ח לחוק העונשין) לבין שאלת ההרשעה [את דעתי לגבי טענת הקרבה לסייג ראו להלן בסעיף העוסק ברכיבי הענישה]. ראו רע"פ 3195/19 יניב אגוזי נ' מדינת ישראל (4.7.19): "...מתבקשת המסקנה כי גם היא (אי הרשעה - ג"א) אינה חלק ממתחם העונש ההולם. שאלת אי ההרשעה היא שאלה עצמאית ונפרדת אשר נבחנת במחוזותיה בהתאם לתנאי הלכת כתב" (פסקה 10).

6. בחינת נתוניו של הנאשם על רקע הכללים שנקבעו בענין כתב הביאה אותי למסקנה כי עניינו של הנאשם אינו נמנה על אותם חריגים שבחריגים המצדיקים הימנעות מהרשעה. אנמק.

תנאי ראשון - סוג העבירה: אמנם, הוראות החיקוק "היבשות" בהן הורשע הנאשם, מאפשרות במצבים מסוימים לסיים הליך ללא הרשעה. מנגד, נסיבות ביצוע העבירה מגלות אירוע אלימות חמור בעל פוטנציאל לפגיעה משמעותית וקשה במתלונן, אירוע שרק בנס הסתיים ללא פגיעה פיזית קשה. הנאשם תקף את המתלונן בברוטליות, באגרופים ומכות בפניו ובחזהו, בעט בבטנו באופן שגרם לו "להתקפל", ואז המשיך ובעט בגופו פעם נוספת. האלימות ננקטה על רקע של מה בכך, כשכל חטאו של המתלונן - ניסיונו לפנות לנתיב הנסיעה בו נהג הנאשם. מדובר בעבירה חמורה, כעורה, קשה ומסוכנת הראויה להוקעה ולגינוי, ולבטח כזו שאיננה מאפשרת לסיים את ההליך ללא כתם של הרשעת הנאשם.

בתי המשפט עמדו לא אחת על חומרת התופעה של נקיטת אלימות בדרך כלפי נהגים ועוברי אורח, ועל הצורך בהטלת ענישה מרתיעה ומשמעותית. ראו רע"פ 5662/18 פלוני נ' מדינת ישראל (2.8.2018): "התופעה המתפשטת כנגד רע במחוזותינו, של נקיטת אלימות מצד נהגים בכביש כלפי נהגים אחרים היא פסולה מכל וכל, וראוי להחמיר בעונשם של הנוקטים באלימות מסוג זה" (פסקה 10).

7. תנאי שני - פגיעה מוחשית ומשמעותית: ב"כ הנאשם הצביעה אמנם על נזק מוחשי מסוים שעשוי להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, בדמות אפשרות כי יפוטל מהעבודה אליה התקבל לאחרונה (בקר בחדר מוקד בחברת אבטחה) ובדמות משוכה שיהיה עליו לעבור לצורך קבלת רישיון מתווך נדל"ן - לימודים שהחל זה מקרוב (כאמור, בעניין זה לא הוצגו מסמכים, אך לאור המסקנה אליה הגעתי אני נכון להסתפק בהצהרת הנאשם והוריו). דא עקא, שני ראשי הנזק אינם בעוצמה המצדיקה הימנעות מהרשעה, וממילא לא הובאו ראיות לפגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם. אשר למקום העבודה - הנאשם החל לעבוד רק לאחרונה, בעבודה שאיננה דורשת הכשרה מורכבת או רקע מיוחד, וסביר

שגם אם יפוטל מתפקידו על רקע הרשעתו, יוכל למצוא מקום עבודה אחר בהשקעה סבירה של מאמץ. אשר ללימודיו בתחום הנדל"ן וליכולתו לעסוק במקצוע בעתיד, ראוי להשאיר את ההחלטה לגורם המוסמך (סעיף 5 לחוק המתווכים), אשר יתן דעתו בבוא העת למכלול השיקולים הרלוונטיים. ראו רע"פ 5478/19 נטע לזין נ' מדינת ישראל (25.8.19): "משנמצא כי נאשם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשירותו לעיסוק מסוים, מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המוסמכים לכך" (פסקה 8).

מכאן, הגעתי למסקנה כי עניינו של הנאשם איננו עונה על איזה מן הקריטריונים המצדיקים סיום ההליך ללא הרשעה, ולבטח לא ניתן לקבוע שנמצא יחס בלתי סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם כתוצאה מהרשעתו בדיון.

רכיבי הענישה

8. הצדדים הודיעו על הסכמה לרכיבי הענישה העיקריים: צו מבחן ושל"צ. מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, לפיה ברגיל העבירות בהן הורשע הנאשם מצדיקות קביעת מתחם ענישה חמור משמעותית, כזה שלמצער לא יפחת ממספר חודשי מאסר. בנסיבותיו של הנאשם ועל רקע מצבו הנפשי הסכימו הצדדים להנמכת הרף (סעיף 40ט"א)(9) לחוק העונשין). אינני משוכנע כי עלה בידי הצדדים להוכיח בראיות כי הנאשם קרוב לסייג אי שפיות הדעת, אך על רקע כיבוד הסכמות הצדדים ומתוך שבית המשפט איננו משים עצמו קטגור מן התביעה, מצאתי לאמץ את עתירת הצדדים לעונש, תוך שאדגיש כי מדובר בתוצאה עונשית מקלה במיוחד שלא תהווה מדד למקרים אחרים, לעתיד לבוא. בשולי הדברים אעיר כי היה מקום להורות על פסילת רישיון הנהיגה של הנאשם, אולם המאשימה לא עתרה לכך ולכן רכיב זה לא נכלל בתוצאה העונשית.

תוצאה

9. הרשעת הנאשם עומדת בעינה, ואני גוזר עליו את העונשים הבאים:

א. 4 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירת אלימות כלפי גוף או עבירת איומים, או ניסיון לבצע עבירות אלו.

ב. הנאשם יבצע 140 שעות שירות לתועלת הציבור (של"צ) בעמותת "נתיב החסד" בהתאם לאמור בתסקיר שירות המבחן. על הנאשם להשלים את ביצוע השל"צ בתוך שנה מהיום. הוסבר לנאשם כי אם לא יעשה כן, עשוי בית המשפט לגזור את דינו מחדש.

ג. צו מבחן למשך שנה. הוסברה לנאשם משמעותו של צו המבחן ואפשרות הפקעתו והטלת עונש במקומו.

ד. פיצויים בסך ₪ 2,000 אשר ישולמו למתלונן (עד תביעה מס' 1). הפיצויים יופקדו בקופת בית המשפט עד ליום

3.11.19.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, י"ט אלול תשע"ט, 19 ספטמבר 2019, במעמד הצדדים.